देवस्य त्वेति (२. ११.) प्रतिगृह्णाति ॥१६॥ तद्धर्युणा समर्प्यमाणं विलोक्य अञ्जलिना सपात्रं प्रतिगृह्णति ।

पृथिव्यास्त्वेति सादयत्यपोह्य बर्हींषि ॥१७॥ ब्रह्मा तत्प्रतिगृह्य वेदेर्दक्षिणांसदेशे स्तृतानि बर्हींषि अपसार्य प्राग्दण्डं सादयति[1] आश्वलायनादिसूत्रेषु तद्दर्शनात् ।

पुनरादाय देवस्य[2] त्वेत्यनामिकाङ्गुष्ठाभ्यामग्रेष्ट्वेति (२. ११.) प्राश्नाति दन्तैरनुपस्पृशन्नत्र चेत् ॥१८॥ अत्रास्मिन्नवसरे चेत्प्राशित्रं ब्रह्मा प्राश्नाति तदा पुनरनामिकाङ्गुष्ठाभ्यां पात्राद्द्रव्यमादाय प्राशित्रं प्राश्नाति ।

निदधाति वाऽसदेशे ॥१९॥ वा विकल्पे · यदि कालान्तरे प्राशनम् तदा प्रतिगृह्यांसदेशे निदधाति । एवं च सादनपक्षे उपरिष्टादेव प्राशनं नात्र · एवं सादनस्य दृष्टार्थता भवति इतरथा हि अदृष्टार्थता स्यात् · कालान्तरे प्राशनं वक्ष्यते (३.४.२७.) । तेनात्र भक्षणपक्षे प्रतिगृह्य सादनमकृत्वैव पुनर्द्रव्यमनामिकाङ्गुष्ठाभ्यामादाय भक्षः कालान्तरे भक्षणपक्षे त्वंसदेशे आसादनमिति पितृभूतिः कर्कश्च · अन्ये त्वत्र भक्षणपक्षेऽप्यनियतदेशे सादनम् उपरिष्टाद्भक्षणपक्षे तु अंसदेशे निधानं प्रयत्नतः स्थापनं रक्षार्थं कर्तव्यमित्याहुः · तथा च वैतानसूत्रेऽत्र भक्षणपक्षेऽप्यासादनमुक्तम् श्रुतौ हि प्रतिग्रहणानन्तरमेव भक्षणम् तदनन्तरं भागपरिहरणात्प्राग्वा प्राशित्रहरणं रक्षणीयम्[3] · अत एव सूत्रकृता विकल्प उक्तः ।

प्रक्षाल्य पात्रं नाभिमालभते या अप्स्वन्तर्देवतास्ता इदꣳ शमयन्तु स्वाहाकृतं जठरमिन्द्रस्य गृह घसिना मे मा सम्पृक्था ऊर्ध्वं मे नाभेः सीदेन्द्रस्य त्वा जठरे सादयामीति[4] ॥२०॥ पात्रं प्राशित्रहरणमुत्करे प्रक्षाल्य मन्त्रान्ते स्पृशति ब्रह्मा · पात्रमित्येकवचनं जात्यपेक्षम् कर्णयोः प्राशित्रहरणेऽइति (२५. ७. २७.) प्रतिपत्तौ द्वयोः श्रवणात् · अत एकेन पात्रेणापिधानं कार्यम् अपर-

१) पृथिव्यास्त्वा नाभौ सादयाम्यदित्या उपस्थेऽइति काण्वीयेन मन्त्रेण वेद्यां बर्हींषि अपसार्य इतस्ततः कृत्वा भूमौ सादयति Mahâd. २) देवस्य त्वेत्याददेऽइत्यन्तेन काण्वीयेन मन्त्रेण Mahâd. See Vâj. S. pag. ५८. ३) ? भक्षणी° २. ४) Kâṇva, see Vâj. S. pag. ५८.